

Cyfrowe przetwarzanie sygnałów i obrazów - Laboratorium 1

Daria Jeżowska, 252731
Szymon Hutnik, 252736

Import potrzebnych bibliotek

```
In [2]: import pandas as pd
import matplotlib.pyplot as plt
import numpy as np
import matplotlib as mpl
from scipy import signal
```

Zadanie 1

Napisz skrypt w Pythonie/Matlabie umożliwiający czytanie i wizualizację badanych sygnałów. Program powinien umożliwiać obserwowanie wycinka sygnału dla danego przedziału czasowego, skalowanie osi wykresów i ich opis oraz zapis dowolnego wycinka sygnału do pliku o podanej nazwie.

- ekg1.txt – 12 kolumn odpowiada odpowiedniemu, fs = 1000 Hz

Poniżej zostają wczytane z pliku 'ekg1.txt' do zmiennej ekg1. Następnie ustalana jest częstotliwość, czas trwania sygnału oraz zostawione kolumny opisujące czas trwania sygnału dla danej próbki. Wyświetlone jest 5 pierwszych rekordów kolumny.

```
In [3]: ekg1 = pd.read_csv('ekg1.txt',
names = ['k1', 'k2', 'k3', 'k4', 'k5', 'k6', 'k7', 'k8', 'k9', 'k10', 'k11', 'k12'],
sep = ',' )
fs_ekg1 = 1000 # częstotliwość sygnału [Hz]
t_ekg1 = (ekg1.shape[0] - 1) / fs_ekg1 # czas trwania sygnału, t = f/T [s]
ekg1['t'] = ekg1.index / fs_ekg1
ekg1 = ekg1.set_index('t')
ekg1.head()
```

```
Out[3]:
```

	k1	k2	k3	k4	k5	k6	k7	k8	k9	k10	k11	k12
t												
0.000	106	335	228	-227	-59	291	-392	-45	443	372	908	395
0.001	106	335	228	-227	-59	291	-392	-45	443	372	908	395
0.002	106	325	219	-219	-60	284	492	837	239	372	908	405
0.003	86	306	219	-214	-55	274	487	832	240	404	179	-63
0.004	96	320	224	-195	-65	264	492	842	244	404	174	-62

Do ekg100 zostały wczytane dane z pliku 'ekg100.txt', ustalona została częstotliwość i czas trwania sygnału oraz jak powyżej ustalony czas trwania dla każdej próbki i ustawiony jako indeks tabeli. Wyświetlone jest 5 pierwszych rekordów kolumny.

```
In [4]: ekg100 = pd.read_csv('ekg100.txt', names = ['column'])
fs_ekg100 = 360 # częstotliwość sygnału [Hz]
t_ekg100 = (ekg100.shape[0] - 1) / fs_ekg100 # czas trwania sygnału, t = f/T [s]
ekg100['t'] = ekg100.index / fs_ekg100
ekg100 = ekg100.set_index('t')
ekg100.head()
```

```
Out[4]:
```

	column
t	
0.000000	-0.145
0.002778	-0.145
0.005556	-0.145
0.008333	-0.145
0.011111	-0.145

Wczytany został 'ekg_noise.txt' do ekg_noise, ustalona została częstotliwość sygnału oraz czas jego trwania. Wyświetlone jest 5 pierwszych rekordów kolumny.

```
In [5]: ekg_noise = pd.read_csv('ekg_noise.txt', names = ['t', 'A'], sep = '\s+', index_col = 0)
fs_ekg_noise = 360 # częstotliwość sygnału, t = f/T
t_ekg_noise = (ekg_noise.shape[0] - 1) / fs_ekg_noise # czas trwania sygnału, t = f/T [s]
ekg_noise.head()
```

```
Out[5]:
```

	A
t	
0.000000	-0.325000
0.002778	-0.273038
0.005556	-0.268038
0.008333	-0.320000
0.011111	-0.391962

Poniżej wykresy przedstawiają wykresy, gdzie oś x to czas trwania sygnału, a oś y to wartość próbki w danej chwili. Wykresy zostały stworzone dzięki bibliotece matplotlib.pyplot.

Zadanie 2

Celem ćwiczenia jest praktyczne wypróbowanie funkcji numpy.fft i numpy.ifft do wyznaczania prostej i odwrotnej transformaty Fouriera [1, 3].

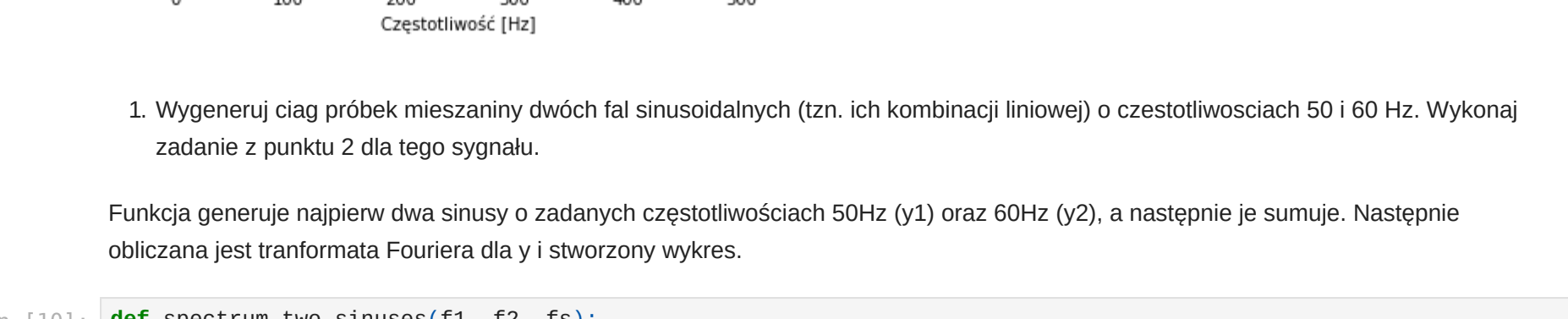
- Wygeneruj ciąg próbek odpowiadający fali sinusoidalnej o częstotliwości 50 Hz i długości 65536.

Ustawienie danych:

```
In [7]: length = 65536 # długość fali
f = 50 # częstotliwość
fs = 480000 # częstotliwość próbkowania
```

Wygenerowanie osi o zadanej długości i częstotliwości oraz stworzenie wykresu:

```
In [8]: x = np.arange(length) # równomierne rozłożenie próbek dla długości 65536
y = np.sin(2 * np.pi * x * f / fs) # obliczenie wartości sinusa dla danej próbki x, pulsacja n-tej próbki bę
plt.figure(figsize=(20, 5))
plt.plot(x, y)
plt.xlabel('Nr próbki')
plt.ylabel('Amplituda')
plt.title('Fala sinusoidalna')
plt.grid(True, which='both')
```


- Wyznacz dyskretna transformate Fouriera tego sygnału i przedstaw jego widmo amplitudowe na wykresie w zakresie częstotliwości [0, fs/2], gdzie fs oznacza częstotliwość próbkowania.

Funkcja np.fft.fft do dyskretna transformata Fouriera dla n-punktów w zakresie częstotliwości dla rzeczywistego sygnału. Oznacza to, że zobaczymy tylko jeden prążek, bez jego zespolonego sprzężenia. Ponadto skalujemy widmo dzieląc je przez połowę długości (length/2), aby wartości widmowe reprezentowały energię poszczególnych składowych.

```
In [9]: sin = y # dla dalszej czytelności kodu zmieniamy x na sin
spectrum = np.abs(np.fft.rfft(sin)) / (length / 2)
f = 1 / fs
T = np.fft.rfftfreq(length, T) # częstotliwość dyskretnej transformaty fouriera
```

```
plt.figure(figsize=(20, 5))
plt.plot(f, spectrum)
plt.xlim(0, 500)
plt.xlabel('Częstotliwość [Hz]')
plt.ylabel('Amplituda')
plt.title('Widmo sygnału sinusoidalnego')
```


- Wygeneruj ciąg próbek mieszający dwóch fal sinusoidalnych (tzn. ich kombinacji liniowej) o częstotliwościach 50 i 60 Hz. Wykonaj zadanie z punktu 2 dla tego sygnału.

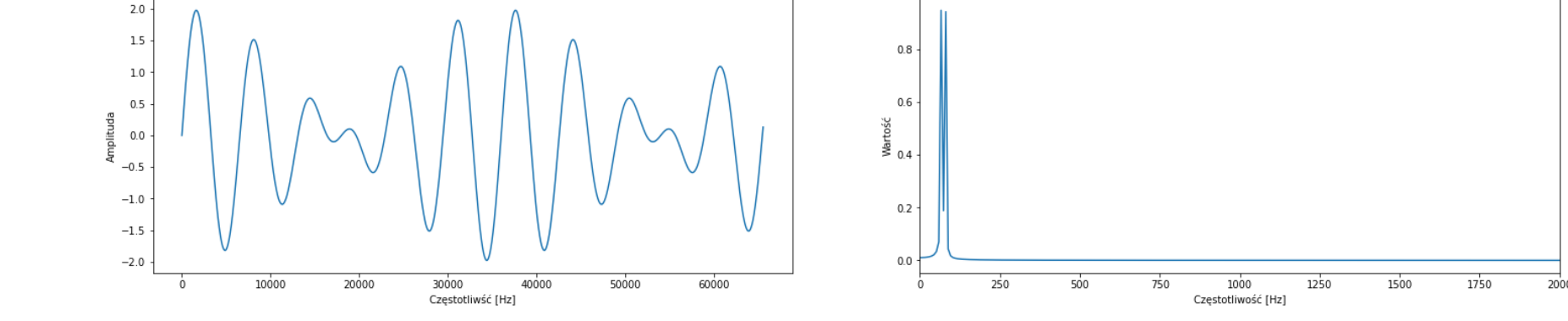
Funkcja generuje najpierw dwa sinusy o zadanych częstotliwościach 50Hz (y1) oraz 60Hz (y2), a następnie je sumuje. Następnie obliczana jest transformata Fouriera dla y i stworzony wykres.

```
In [10]: def spectrum_two_sinus(f1, f2, fs):
length = 65536 # długość sygnału
y1 = np.sin(2 * np.pi * x * f1 / fs) # równomierne rozłożenie próbek dla długości 65536
y2 = np.sin(2 * np.pi * x * f2 / fs) # obliczenie wartości sinusa dla danej próbki
y = y1 + y2 # zsumowanie dwóch sygnałów
spectrum2 = np.fft.rfft(y) # obliczenie transformaty dla dwóch fal

plt.figure(figsize=(25, 5))

plt.subplot(1, 2, 1)
plt.plot(x, y)
plt.title('Kombinacja liniowa fal sinusoidalnych')
plt.xlabel('Częstotliwość [Hz]')
plt.ylabel('Amplituda')

plt.subplot(1, 2, 2)
plt.plot(f, np.abs(spectrum2) / (length/2))
plt.xlim(0, 2000)
plt.title('Widmo fal sinusoidalnych')
plt.xlabel('Częstotliwość [Hz]')
plt.ylabel('Wartość')
```


- Powtórz eksperymenty dla różnych czasów trwania sygnałów, tzn. dla różnych częstotliwości próbkowania.

Wywołanie funkcji spectrum_two_sinus dla różnych częstotliwości próbkowania.

```
In [12]: spectrum_two_sinus(50, 60, 120000)
```

```
In [13]: spectrum_two_sinus(50, 60, 360000)
```

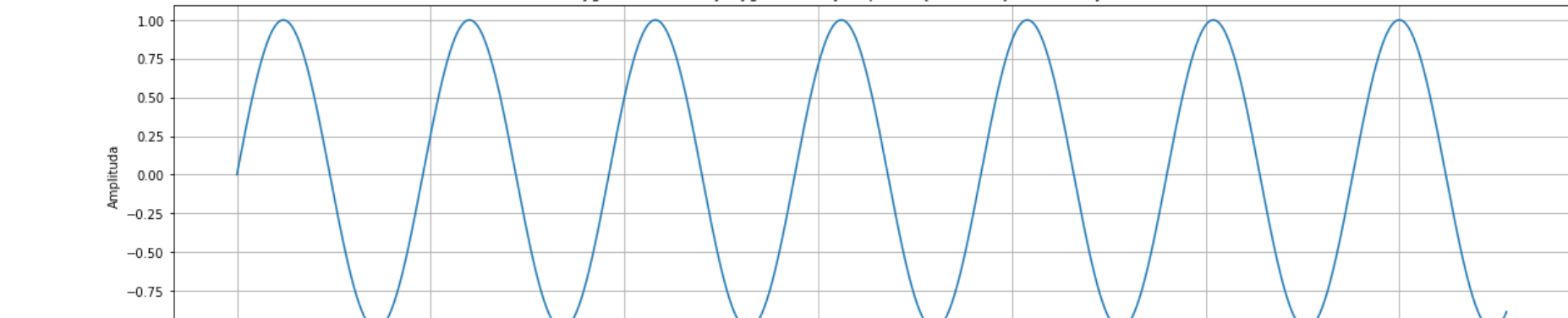
- Wyznacz odwrotne transformaty Fouriera ciągów wyznaczonych w zadaniu 2 i porównaj z ciągami oryginalnymi.

```
In [14]: length = 65536 # długość fali
f = 50 # częstotliwość
fs = 480000 # częstotliwość próbkowania
x = np.arange(length) # równomierne rozłożenie próbek dla długości 65536
y = np.sin(2 * np.pi * x * f / fs) # obliczenie wartości sinusa dla danej próbki x, pulsacja n-tej próbki bę

plt.figure(figsize=(20, 5))
plt.plot(x, y)
plt.xlabel('Nr próbki')
plt.ylabel('Amplituda')
plt.title('Fala sinusoidalna')
plt.grid(True, which='both')
```

```
y_spectrum = np.fft.rfft(sin) # wygenerowanie widma fali sinusoidalnej
plot = np.real(np.fft.irfft(y_spectrum)) # funkcja np.fft.irfft oblicza odwrotną transformatę fouriera dla sygnału

plt.figure(figsize=(20, 5))
plt.plot(plot)
plt.title('Sygnał sinusoidalny wygenerowany za pomocą odwrotnej transformaty Fouriera')
plt.xlabel('Nr próbki')
plt.ylabel('Amplituda')
plt.grid(True, which='both')
```


Zadanie 3

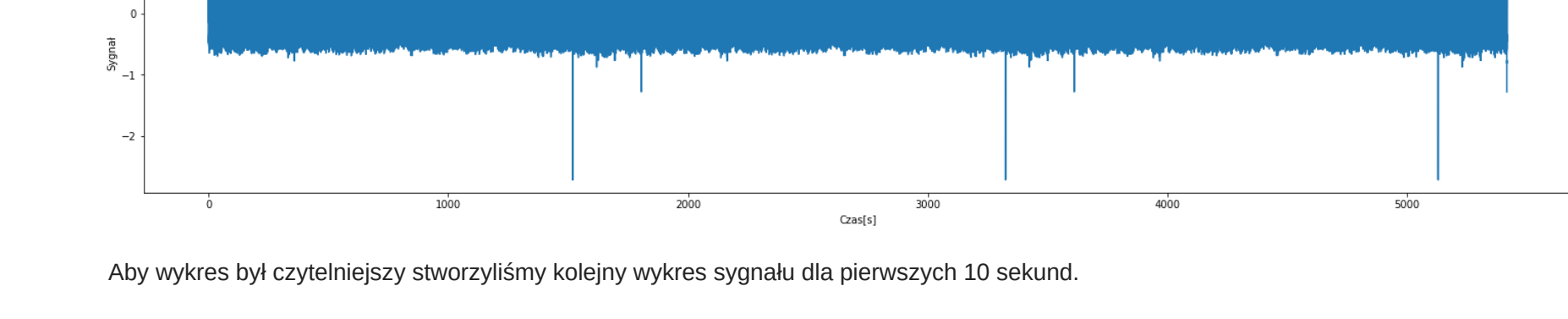
Celem ćwiczenia jest obserwacja widma sygnału EKG.

- Wczytać sygnał ekg100.txt i ocenić go wizualnie na wykresie

```
In [15]: ekg100 = pd.read_csv('ekg100.txt', names = ['t'])
fs_ekg100 = 360
n = ekg100.shape[0]
ekg100_10s = ekg100.head(n) # wybranie próbek odpowiadającym 10s

t_ekg100 = (ekg100.index - 1) / fs_ekg100 # czas trwania sygnału
ekg100['czas'] = ekg100.index / fs_ekg100 # obliczenie czasu wystąpienia każdej próbki
ekg100 = ekg100.set_index('czas')
```

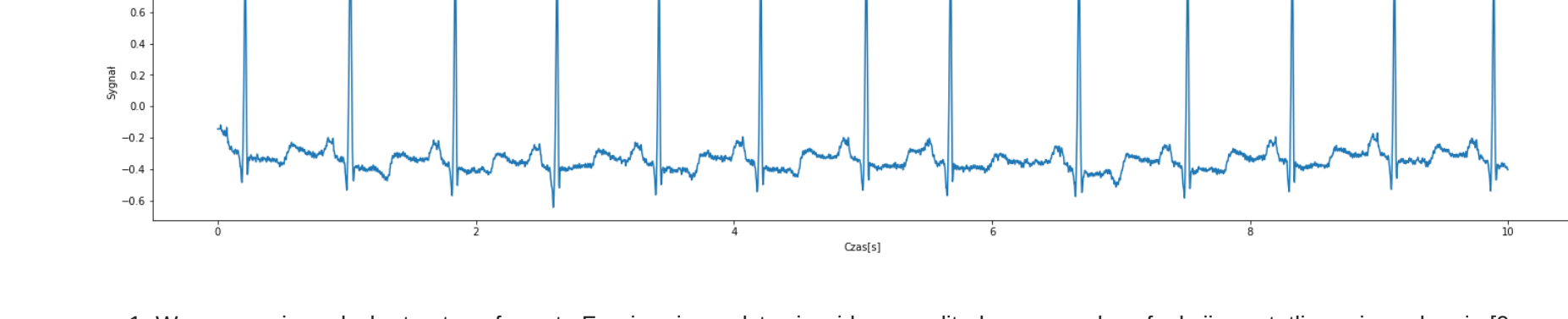
```
plt.figure(figsize=(25, 5))
plt.plot(ekg100.index, ekg100['t'])
plt.title('Sygnał ekg100 dla pierwszych 10 sekund')
plt.xlabel('Czas [s]')
plt.ylabel('Sygnał')
```


Abby wykres był czytelniejszy stworzyliśmy kolejny wykres sygnału dla pierwszych 10 sekund.

```
In [16]: ekg100_10s['czas'] = ekg100_10s.index / fs_ekg100
ekg100_10s = ekg100_10s.set_index('czas')

plt.figure(figsize=(25, 5))
plt.plot(ekg100_10s.index, ekg100_10s['t'])
plt.title('Sygnał ekg100 dla pierwszych 10 sekund')
plt.xlabel('Czas [s]')
plt.ylabel('Sygnał')
```


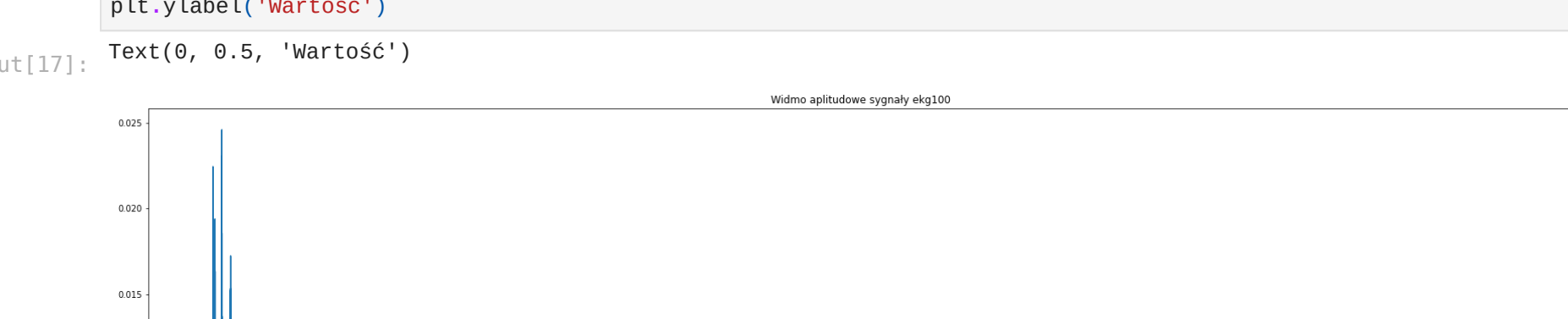
- Wyznaczyć jego dyskretna transformate Fouriera i przedstawić widmo amplitudowe sygnału w funkcji częstotliwości w zakresie [0, fs/2], gdzie fs oznacza częstotliwość próbkowania.

```
In [17]: T_s = 1 / fs_ekg100 # okres próbkowania
x = np.fft.fftfreq(ekg100.shape[0], T_s) # obliczenie poszczególnych częstotliwości za pomocą dyskretnej transf
y_freq = 2 * np.abs(y / (ekg100.shape[0] / 2))

positive = x > 0 # maska, która mówi w którym miejscu x jest większe od 0

plt.figure(figsize = (30, 10))

plt.plot(x[positive], y_freq[positive])
plt.title('Widmo amplitudowe sygnału ekg100')
plt.xlabel('Częstotliwość [Hz]')
plt.ylabel('Wartość')
```


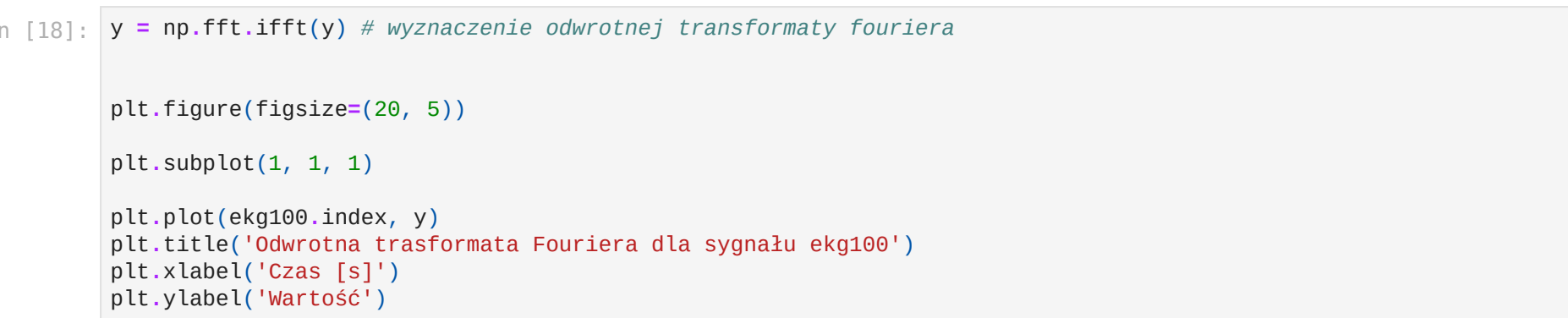
- Wyznaczyć odwrotna dyskretna transformate Fouriera ciągu wyznaczonego w punkcie 2 i porównać otrzymany ciąg próbek z pierwotnym sygnałem ekg100 (można wyznaczyć różnicę sygnałów).

```
In [18]: y = np.fft.ifft(y) # wyznaczenie odwrotnej transformaty Fouriera

plt.figure(figsize=(20, 5))

plt.subplot(1, 1, 1)

plt.plot(ekg100.index, y)
plt.title('Odwrotna transformata Fouriera dla sygnału ekg100')
plt.xlabel('Czas [s]')
plt.ylabel('Wartość')
```


Zadanie 4

Celem ćwiczenia jest praktyczne wypróbowanie działania filtrów w celu wyeliminowania niepożądanych zakłóceń z sygnału EKG. Proszę wybrać rodzaj filtra do eksperymentowania, np. Butterwortha lub Czebyszewa. Do filtracji wykorzystac gotowe funkcje z biblioteki scipy.signal [7]. Biblioteka posiada również funkcje wspomagające projektowanie filtrów, które można zastosować.

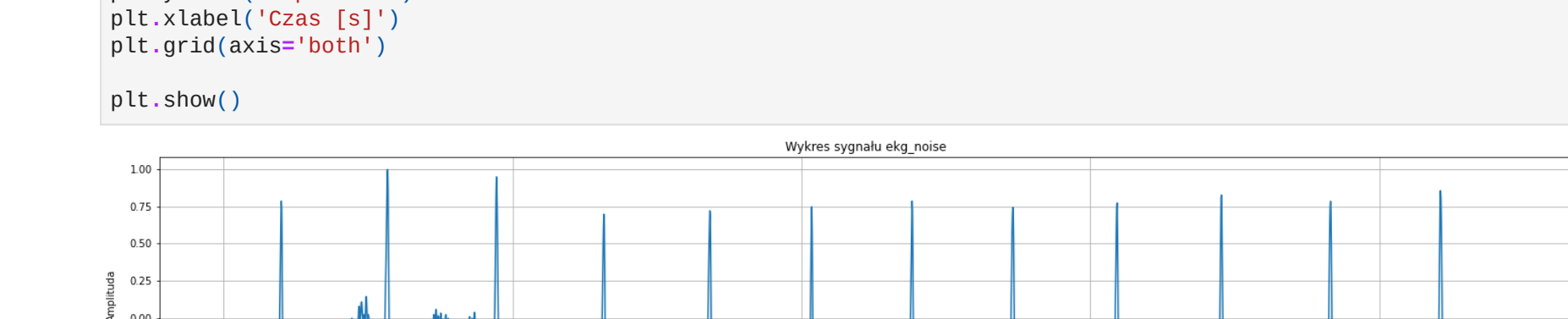
```
In [19]: ekg_noise = pd.read_csv('ekg_noise.txt', names=['czas', 'A'], sep='\s+', index_col = 0)
fs_ekg_noise = 360
t_ekg_noise = (ekg_noise.shape[0] - 1) / fs_ekg_noise
ekg_noise.head()
```

```
Out[19]:
```

	A
czas	
0.000000	-0.325000
0.002778	-0.273038
0.005556	-0.268038
0.008333	-0.320000
0.011111	-0.391962

- Wczytać sygnał ekg_noise.txt i zauważyć zakłócenia nałożone na sygnał. Wykresić częstotliwościową charakterystykę amplitudową sygnału.

```
In [20]: plt.figure(figsize=(25, 5))
plt.plot(ekg_noise.index, ekg_noise['A'])
plt.title('Wykres sygnału ekg_noise')
plt.ylabel('Amplituda')
plt.xlabel('Czas [s]')
plt.grid(True, which='both')
```

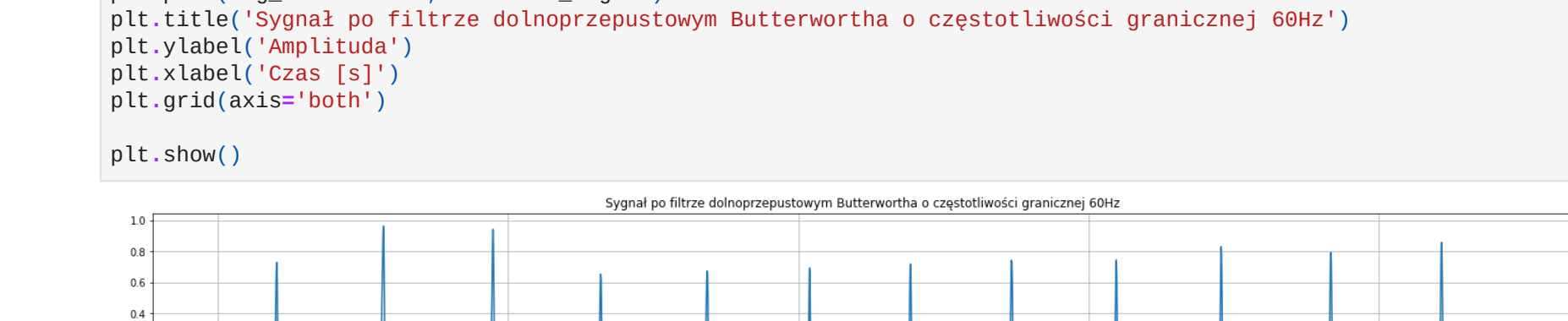

- Zbadaj filtr dolnoprzepustowy o częstotliwości granicznej 60 Hz w celu redukcji zakłóceń pochodzących z sieci zasilającej. Wyznacz parametry filtra, wykreśl jego charakterystykę (zależność tłumienia od częstotliwości), przebieg sygnału po filtracji oraz jego widmo.

Można też wyznaczyć różnicę między sygnałem przed i po filtracji i widmo tej różnicy.

```
In [21]: ekg_noise_fd = 60
sos = signal.butter(4, ekg_noise_fd, 'low', fs=360, output='sos')
filtered_signal = signal.sosfilt(sos, ekg_noise['A'])

plt.figure(figsize=(25, 5))
plt.plot(ekg_noise.index, filtered_signal)
plt.title('Różnica między sygnałem przed oraz po użyciu filtra')
plt.ylabel('Amplituda')
plt.xlabel('Czas [s]')
plt.grid(True, which='both')
```



```
In [22]: plt.figure(figsize=(25, 5))
plt.plot(ekg_noise.index, ekg_noise['A'])
plt.title('Różnica między sygnałem przed oraz po użyciu filtra')
plt.ylabel('Amplituda')
plt.xlabel('Czas [s]')
plt.grid(True, which='both')
```

